

Primář MUDr. Zdeněk Křivánek – Křivánkovy pardubické anesteziologické dny

Cvachovec Karel¹, Fořtová Magdaléna²

¹Anesteziologicko-resuscitační klinika, 2. LF UK a FN Motol, Praha

²Anesteziologicko resuscitační klinika, Krajská nemocnice Pardubice

Souhrn

Primář Křivánek byl jednou z klíčových osobností utvářejících charakter oboru. Původní profese chirurga jej přivedla k zájmu u traumatologickou problematiku, která se stala pravidelným tematikou podzimních anesteziologických a intenzivistických setkání ve východočeské metropoli Pardubicích, kde strávil většinu svého profesního života. Článek připomíná významná biografická data význačné osobnosti našeho oboru a jeho přínos odborné společnosti ČSARIM, jejímž byl místopředsedou.

Klíčová slova: anesteziologie – traumatologie – historie oboru

Abstract

Dr. Zdeněk Křivánek: Krivanek's Anaesthesiologist Biannual Meeting in Pardubice

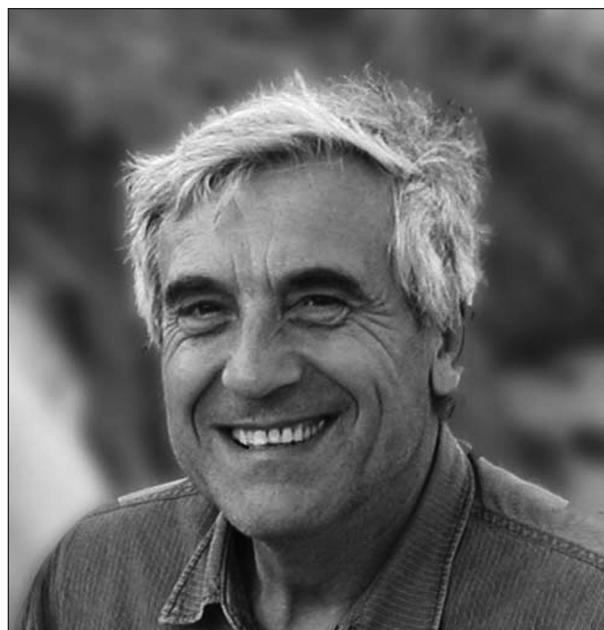
Head of Department of Anaesthesiology and Intensive Care in Pardubice Regional Hospital was one of the key persons forming anaesthesiology as a new specialty. As a former surgeon he paid special attention to anaesthesia and intensive care in traumatology, which later became a main topic of regular biannual autumn conferences of anaesthesiologist and intensivist in East Bohemia metropolis Pardubice, where he spent most of his professional life. Authors summarize important biographical data and his contribution to community of anaesthesiologist and as a vice president of ČSARIM.

Keywords: anaesthesiology – intensive care – history of anaesthesia

Anest. intenziv. Med., 20, 2009, č. 3, s. 168–169

Křivánkovy anesteziologické dny se staly oblíbenou vědeckou akcí, kterou naše odborná společnost pravidelně zaštiťuje. Ne všichni, kteří se této konference zúčastňují, kolegu Zdeňka Křivánka znali a nepochybně se najdou i ti, kdo vůbec nevědí, kdo to byl. Měl jsem tu výsadu, že jsem Zdeňka znal po více než tři desetiletí a jsem rád, že mohu svým mladším kolegům a kolegům tuto charizmatickou osobnost přiblížit.

Zdeněk patřil mezi tu generaci anesteziologů, jejichž původní odborností byla chirurgie. Svoji kariéru začal v nemocnici ve Vrchlabí. Zde nastoupil ve druhé polovině šedesátých let. Nemocnice byla odlehlá, především v zimní sezoně záplava turistů i sportovních úrazů, komunikace problematické a prakticky vše bylo potřeba vyřešit namístě. Anestezii si zajišťovali chirurgové či gynekologové sami. Byla to tvrdá škola a ve světle dnešních pracovněprávních předpisů si tehdejší zatížení málokdo dovede představit. Tady si vypěstoval samostatnost při rozhodování a zdravý medicínský úsudek, bez těchto vlastností zde nebylo možné obstát. Bylo to dobré východisko do jeho další kariéry. Jeho výchozí chirurgická erudice i potřeby praxe jej vedly k zájmu o traumatologickou problematiku včetně péče přednemocniční, a tak není náhodou, že tato témata bývají na Křivánkových anesteziologických dnech významně zastoupena. Po získání atestace v anesteziologii a resuscitaci vedl ve Vrchlabí tehdy ještě nelůžkové anesteziologické oddělení, omezoval

Primář MUDr. Zdeněk Křivánek

svoje aktivity v chirurgii a posléze se zde v roce 1976 stal primářem ARO. V roce 1980 přesídlil do Pardubic a jeho více než dvě desetiletí ve funkci primáře znamenaly ve zdejší nemocnici výrazný rozvoj našeho oboru. Přirozený respekt jeho spolupracovníků a kolegů i hluboký pocit spoluzodpovědnosti za chod

i vývoj naší odbornosti jej přivedly do výboru naší odborné společnosti, kde v letech 1992–1999 zastával funkci místopředsedy. Byl velice dělný – z jeho práce, kdy vypracoval kalkulace anesteziologických výkonů, těžíme dodnes. Svoje názory prezentoval se svérázným humorem, sebeironií a dokázal i své okolí přimět k nadhledu a odlehčení situace. Mohl si to dovolit – vždy bylo jasné, že ví, o čem hovoří, a že za jeho názorem je zažitá zkušenost a léta tvrdé praxe.

Zdeněk patřil k těm postavám, kterými se náš obor může právem pyšnit a kteří jsou jeho oporou. Měl respekt nejen jako jeden z primářů velké okresní nemocnice, působil ve Spolku lékařů v Pardubicích, učil na Střední zdravotnické škole v Pardubicích a podílel se

také na výuce studentů LF UK Hradec Králové i studentů Univerzity Pardubice. Přednášel na celostátních vědeckých akcích naší odborné společnosti. Žádná vzpomínka však nemůže opomenout jeho osobní kouzlo a milou povahu. Rád se bavil a smál a svoji radost ze života dokázal přenést i na ostatní. Byl nadšený lyžař, rád pobýval na své chalupě v Krkonoších. Jeho předčasná tragická smrt jeho spolupracovníky i přátele velice zasáhla. Jako prvnímu mu bylo v naší odborné společnosti uděleno čestné členství in memoriam.

*Prof. MUDr. Karel Cvachovec, CSc., MBA
předseda výboru ČSARIM*

Primář MUDr. Zdeněk Křivánek (4. 3. 1943 v Praze –18. 8. 2002)

Vzdělání:

1960–1966	Lékařská fakulta UK Hradec Králové
1970	Atestace I. st. z chirurgie
1973	Atestace I. st. z anesteziologie a resuscitace
1976	Atestace II. st. z anesteziologie a resuscitace

Od promoce v r. 1966 pracoval na chirurgickém oddělení nemocnice ve Vrchlabí jako sekundární lékař. Od r. 1973 vedl nelůžkové anesteziologické oddělení v nemocnici ve Vrchlabí ještě s částečným chirurgickým úvazkem. V r. 1976 se stal přednostou nelůžkového ARO v nemocnici ve Vrchlabí.

Od r. 1980 nastoupil jako přednosta anesteziologicko resuscitačního oddělení nemocnice v Pardubicích. V době jeho nástupu byli na ARO pouze 3 lékaři, z toho pouze 1 lékařka měla atestaci. Přístrojové vybavení na sálech bylo pouze základní. Primář Křivánkovi se podařilo zlepšit vybavení na operačních sálech, zvýšil úroveň anestezie, zaváděl nové anesteziologické techniky, dokázal získat i nejnovější léky pro anestezii. Díky němu se stabilizoval kádr lékařů a sester – od r. 1982 již podávali všechny anestezie v nemocnici lékaři ARO (do té doby nikoliv).

V r. 1986 se primář Křivánkovi podařilo dosáhnout otevření 4lůžkového ARO v nemocnici v Pardubicích. Díky zlepšení přístrojového vybavení se značně zvýšila úroveň péče o těžce nemocné pacienty.

Primář Křivánek se velkou měrou podílel na vybudování nového 8lůžkového ARO, které bylo otevřeno v červnu 1996 v nových prostorách chirurgického pavilonu. Díky němu bylo toto oddělení vybudováno velkoryse a vybaveno na svou dobu špičkovými monitory, ventilátory i dalšími přístroji.

Primář Křivánek byl členem výboru ČSARIM, v letech 1992–1999 jejím místopředsedou. Podílel se mj. na vypracování kalkulací anesteziologických výkonů. Byla to mravenčí práce, které věnoval mnoho ča-

su a kterou nebylo vidět. Sestavení těchto kalkulací se užívá dodnes.

Zorganizoval 1. celostátní anesteziologickou konferenci v Pardubicích v r. 1987. V r. 1999 se rozhodl pro pravidelné pořádání anesteziologických konferencí každé 2 roky. Bohužel uspořádal jen dvě – v r. 1999 a v r. 2001. Po jeho tragické smrti ARO v této tradici pokračuje, konference dostala jeho jméno.

Byl to klidný, vyrovnaný, rozvážný a velkorysý člověk. V mezních situacích měl vždy pevné nervy, působil uklidňujícím dojmem na okolí. I složité situace řešil s přehledem, s lehkostí sobě vlastní. Měl rád život, svou rodinu, svou práci i lidi kolem sebe. Byl velmi oblíbený, známý v celé anesteziologické společnosti, ve společnosti vždy vyhledávaný.

Mezi jeho záliby patřil sport, hlavně lyžování, v posledních letech i cyklistika, a pak chalupa v Horních Štěpanicích, kterou sám vybudoval, a snažil se ji stále vylepšovat.

Do budoucna měl mnoho plánů jak v práci, tak v soukromí, které již nemohl realizovat.

Členství v odborných společnostech:

Člen výboru ČSARIM, 1992–1999 její místopředseda
Člen Sekce intenzivní medicíny
Člen Spolku lékařů v Pardubicích

Přednášková a pedagogická činnost:

Přednášky na regionálních a celostátních konferencích v oboru A-R a chirurgie
Výuka studentů LF UK Hradec Králové
Výuka studentů Univerzity Pardubice
Výuka na Střední zdravotnické škole v Pardubicích

Další aktivita:

Organizace celostátních anesteziologických konferencí v Pardubicích (1987, 1999, 2001)

*MUDr. Magdalena Fořtová
primář ARO Pardubice*